

TANDORI DEZSÓ VERSEI

A KLEE-MILNE VÁZLATKÖNYVBÉ

Elindulunk most szelíd tájakon,
Nem is akarunk másfélékhez érni.
Rímhelyzet jön: megnyugtató a régi,
Mindig megújítható alkalom.

Hová is tartunk; kell-e mondanom.
Egy zökkenő már volt: egy átkelési
Helyen; ilyen: két versszak közt a résnyi
Fehér folyó — máris mutathatom.

Megyünk, szelíd barátaink, Te és én,
Velünk-támadt útjelekre ügyelve
Megyünk: örökmedvéink, Te meg én.

Hogy eddig hol voltunk? *Az elején!*
Most itt bóklászunk erre-valamerre.
S a végén hol...? A végén hol! *A végén.*

SE/VAGY MI, SE/VAGY ŐK

Medvéink olyanok, akárha minket
Nem látott volna még-még soha senki!
És ez-ez szelíd dolog. Nem jelenti
Azt, hogy hiányzik Bizonyos Tekintet,

Se azt, hogy eszerint, meg aszerint, meg
Egyáltalán nem is vagyunk jelen. Mi
Nagyon is-is jelen vagyunk. (Pihenni
Is szeretnénk; elintézzük a rímet.)

„És most aztán . . . !” halljuk. Most? (Felcsigáz-
tuk az érdeklődést az Ismeret-
lennel! és végre kellene Vala-

mit mondanunk . . .) S halljuk még: „Ők olya-
nok, akárha mi szóba se jöhet-
nénk. Most *köv.*(etkezzék) a *folyt.*(atás)!”

EGYSZIROMESŐ II.

In mem. Robert Musil

Mindig valami nagyon egyszerű
pusztulás szélén egyensúlyozom
azt, ami ezért máris mintha nyom
lenne csak, elmaradt előzetű —

vagy: „-végzetű”, és *ott* még nincs betű,
ott nem *kerülök*, nem *találkozom*,
ott egyéb maradok, ha elhagyom
mind-a-többbit . . . csak azonos-jelű

lesz két sosem szűnő fenyegetés!
Kettős-jegyükben: mindenem kevés,
amit más:kukból kiiktatok —

és, visszajáról: minden egyre *sok*;
miközben mindig: semmi-semmi-több;
akárha egysziromeső *között*.

KÜLÖN-„KÜLÖN”

Weöres Sándornak

Külön külön . . . „Külön!” Úgy semmi se
képzeltető; vagy csak *képzeltető*.
S épp ez a lényeg. Aki ezt elő-
legezi — és az „együtt” a „leg-”e,

legföljebb *bólogat* valamire,
ami nélküle se nem létező,
sőt, aminek ő pusztán levegő —
nem egészen *szükségtelen* ege,

de hát hol marad akkor a gyakorlat?
— Ezért próbáld csak egy idő után
mégis azt akarni, hogy: „Így! Külön!”

Távolodj el; a „biztos” is „talán”
legyen; és ne a lassú „mi közöm . . .”
Amit agyonőrzöl, eltékozoltad.

SEYMOUR, BUDDY, ZOOEY

Körös-körül: tömérdek vállaló,
vállalás, váll a vállhoz, meg-egyéb-mi;
közöttük pár szerény, alig-ha-résnyi
köz, köz-mi-más, de talán: *járható*

köz! a sűrűvé összezáruló
fontosságban esetleg tévedés, mi
haszna; de ennyi mégis: hogy beszélni
ne kelljen, amikor nem mondható,

amiről szó esne; hogy ne *lehessen*,
ha *nem* lehet; hogy a Kimondhatatlan
maradjon meg köz-, közemberalakban,

hogy ne legyen „végülis”, „-atlan”, „-etlen”,
 hogy ne találkozzunk, ha lehetetlen —
 úgy majd: „lehet”! (?) talán; csak ezt akartam...

SAVANYÚVIZES KUTAD, DÁNIEL

Ha lennék még, mikor már nem leszek,
 egyszerre hogy csinálnám azt a kettőt
 is! Magam lennék „körül” a felejtők,
 magam lennék „belül” a feledett?

Régi rossz vicc megelevenedett
 példajaként? Ahogy ezt mind szeretnők!
 Hajam húznák? Nem mondanám: „Eressz!” Sőt!
 Kínrímhez nyújtanám a kezemet,

és így tovább. S ez a kifejezés,
 ez az „és így tovább” is úgy pezsegne,
 légbuborékként, akárha a

sor végén rühellt névelő, az „a”
 kényszermegoldásából egy kevés
 poéz' is fúlna evevevenembe.

TÚL BONYOLULT; ÉS MÉG MEG IS KELL HALNI —

Hetvenhárom nyarán már-már kövér
 voltam: egy híján kilencven kiló.
 De még az ilyesmi is változó:
 hetvennél talál az idei tél,

hetvenöt tele. Lassan ösztövérré
 leszek ismét. Újrahízni-való?
 És így tovább. Nyilvántartózkodó
 kedvem ennél is különbekig ér:

lefordított vers- s prózaívekig,
vagy meglátogatott sírkövekig.
Nélkülem e legvalódibb csoport.

„A különbékét ilyenkor kötik!”
— De aki nem „küzdött”?? Az nem „köt”, „old”,
„békül”. Az csak: külön. Mint majd ha volt.

A FELTÉTELES MEGÁLLÓ AVAGY:
DR. JEKYLL ÁLMA

Meursault. Murphy. Ezek: nagyállomások.
Átrobogunk rajtuk. Ez itt a Hyde-park.
Orán. Lelohasztunk néhány kitárt kart —
(Ez merész kép!) Maradnak a leszállók,

maradnak a szerelvényen. A várók
hazamennek, és egy nappal tovább tart —
ők tudják, mi. Nem jött, akire vártak;
helyesebben: a vonat a megállót

egyszerűen kihagyta. Robogunk.
Izgalmasra fordulnak a megunt
várhatóságok. *Most* mi lesz belőlem — ?

Nem is ez a kérdés. A tényezőtlén
lét végre megvalósul. (Vége lesz!
Ott jön — robajjal! — egy „feltételes”.)

SEYMOUR ELÉGIAÍRÓJÁNAK, R. M. R.-NEK

Ha nem volnának oly barátaim,
akik létezésemre rászorulnak,
azt mondanám: „Miért *ne* — ? És ha holnap — !”
De így csak várom változásaim

szüntelen sorát. Mindig valamin
túl vagyok megint. S mint akit koholnak
 — mert van ilyen! —, érzem azt a hatalmat,
 mely általam lesz épp azzá. Nos, én

nagyon szeretek élni; is; de ez,
 úgy hiszem, nem eléggé lényeges.
 Lényegesek — a medveféleségek,

ők, akik *meg-meg*követelik, hogy éljek,
 s akik — mert úgy *mindent* jelentenének! —
 nem jelképek. Mind csak *feltételez*.

IMA, BICIKLIN PÁRIZS ÉS ROUBAIX KÖZT

Szomszéd, tudjuk, ugye: mindenki él
 valahogy; vannak szokásai, melyek
 előbb-utóbb hívatlan megjelennek,
 s terhesebbek annál a semminél,

amivel én vagyok teher... miért
 mondjam: *neki?* nekem nem létezett,
 mi több: nemlétezett —! s amíg lehet,
 mihelyt lehet: *nincs* senki, senki! Sért

ez így valakit? Nem, ha hagynak engem,
 hogy magán-Tour-de-France-áimon a
 pedált nyomjam, cél s cél közt; s ne „Miért küzd?”

legyen a kérdés, és az se: „Ki ellen?”
 Ha kérdéslen —!: egyszer talán ima
 lesz ez, biciklin Párizs és Roubaix közt.

MURPHY SZONETTJE
 AVAGY:
 EGY SAKKOZÓ A XIX. SZÁZADBÓL

„Egy nagyon hosszú kombinációban,
 ugyan, ki szereti ha megzavarják.
 Teher úgy, ha kedves is, a »rokonság«;
 s minden, mi úgy tesz: *van*, bár nincs, valóban.

Elkopik úgy, s ha kialakulóban-
 -se, úgy legjobb, mind, ami elkopottság
 máris (*ahhoz képest*). Kik ezt kimondják:
 bátrak. (Dőrék.) De én, ha moccanóban

vagyok (s vagyok!): így: hogy: épp-hogy-vagyok;
 egy fontos ehhez: a mindenkori
 — a minél mindenkoribb! — környezet.

Ez, ha eszményi: kettőspont-sorok!
 Ha meghalok majd, kárörvendeni
 elég úgy. (»Ez azt hitte, kész lehet!«)»

AHOGY A RÉGI MESTEREK I.

Hol évtizedek is összemosódnak
 egy-egy ilyen ponttá, mint most vagyok,
 ne hidd, hogy bármit is megóvhatok —
 mitől? Hogy *nem tudjuk!* Csak ennyi óvhat.

Hogy nem tudhatni, *mit* —! Sokkal fakóbbak
 a fényképek, a fény-másolatok,
 mint — mint valami náluk is fakóbb;
 egyszíromesővel szórnak, beszórnak —:

Ülünk a kertben. Idény elején.
 De lehet, utoljára életünkben.
 Nevetséges, ez az „úgynevezett —”

Egy madár is hol lesz majd „a nevünkben”!
 Blinky Bill, Dömi, Cs., L., te se, én
 se; az Összes! meglett és elveszett.

AHOGY A RÉGI MESTEREK II.

Ahogy a régi mesterek a kép
 aljába pár élő személyt helyeztek,
 így, hódolván e régi mestereknek,
 megirigyelvén a szokás cselét,

madarai-fái közt látva Klee-t,
 Musilt, reménytelen testvérszerelmet
 — egyetlen reményt! — rajzolva, neveknek
 csillagos eget emelvén Genet-t,

akik dolgok-lények találkozását
 már csak ily szolipszista-mód remélték —:
 kerülgetem, aztán kihűl, a kását,

a kásahegyet: elfogyatkozóban
 omlik rád, rám —! Hát gyorsan: Csupa jó *van*.
 Persze, más: *nincs*. De a mackók: megérték!”

A SZEREPCSERE

Vallomások helyett: emlékezések?
 ... S nem jogos-e ez, mint beismerés?
 Hogy az elválasztó idő kevés;
 nem ad lehetőséget a személynek,

hogy kibontakozzék úgy-amivé lett;
 s minden *már* emlék; és mássá tesz; és
 e kettő közt: kölcsönös neszezés:
 „Ki-kit-beszél-el s (ha:) ki-kit-beszéltet.”

Ám — s: ha! — ez csak olyan szerepcsere,
ahol nem ez az álarc vált *amarra*,
de két azonos választ el a más.

Mi-végre-kifejezés kényszere,
melytől maga az az arc kerül az arcra!
S a félrecsúszás: megigazulás!